

(0/38)

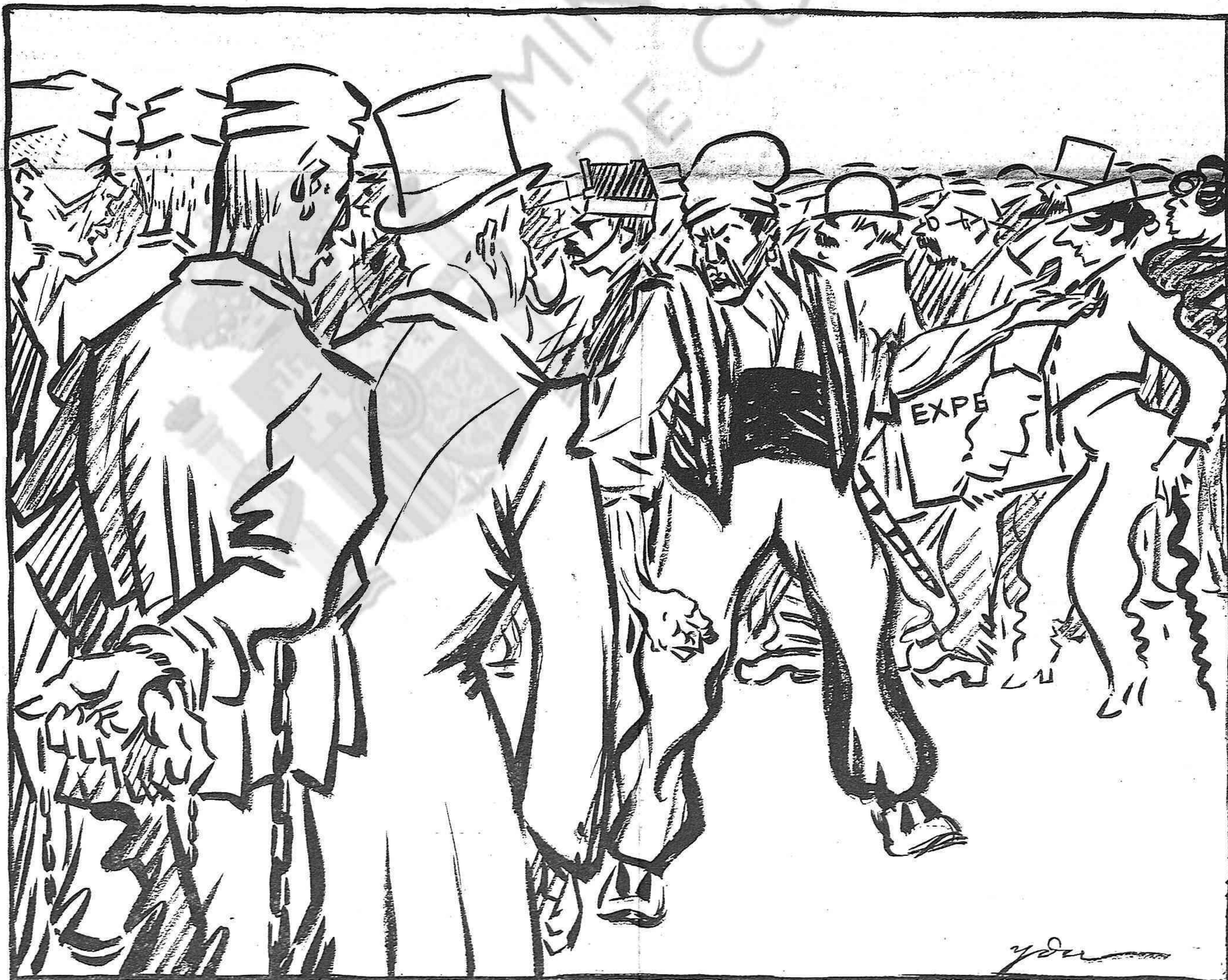
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossí)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2'50

Presidaris á Figueras

—¿Encare 'ns en voleu portar més de purria á Catalunya?

ULLADA POLITICA

QUÉ grandios, qué admirable es lo que pasa á Frans! A virtut de las últimas eleccions ha anat á la Cámara una immensa majoria radical: els reaccionaris vensuts y arrollats casi per tot arreu han perdut aquelles agallas que avans de las eleccions mostravan y han deixat de ser un obstacle á la marxa progressiva de la República.

Sembla que de aqueixa anulació dels elements conservadors, el radicalisme, per excés d' expansió y falta de fré, se'n havia de ressentir, llansants desbocat ás desconegudas y perilloses regions de la utopia. Res de això ha succehit no obstant. Els partits radicals francesos, fins els més extremats, contan ab homes de una intel·ligència superior, sacerdots convensuts dels grans ideals y disposats á aclarirlos ab la llum de la rahó y á no permetre que's consumeixin al foc devorador de las passions.

Així Jaurés ha pogut defensar en plena Cámara, sense alarmañar á ningú, las doctrinas comunistas realisables per medi de una evolució progressiva continuada, y el ministre Clemenceau ha trobat en sa dialèctica poderosos arguments de forsa soberana per encaxiar dintre de la realitat, de la qual els homes d'Estat no deuen mai separar els ulls, aquelles solucions pràctiques que representan sempre un gran honor per poble que las inició y las planteja.

A n' aquestas tascas fructiferas encaminades á arrancar vels de preocupacions pera que comensiá y perfilarse el pervenir social reservat al sige xxi, dican els homes més emblematicos de la Cámara francesa la seva intel·ligència. Y l'món enter els escolta y ls admira. Decididament, la institució republicana es com un arbre arrelat en la conciencia de un poble progressiu, qu'està destinat á produir abundants y sabrosos fructs.

* * *

Cóm contrasta l' acció política alentadora de Frans, ab el marasme fatal á que viu condemnada la monarquia espanyola!

Aquí ningú sab ja ni ahont aném, com no sigui á deixir gerogífichos tontos. Encare que le ministeries están ocupats, no's pot dir que tinguém govern. Viure al dia y en una perpetua vacilació, es la su prema aspiració dels que desempenyan las carteras.

En Moret deya tenir un programa de reformas francament democràticas, pera la realisació del qual necessitava disoldre las Corts y convocarne unes de novas propicias de tot en tot al seu pensament. Al efecte assegurava contar ab el decret de disolució, y feya tots els preparatius per aprofitarlo: canvi de governadors, conferencies ab els futurs candidats, confeció del encasillat, etc., etc.

Donchs de uns quants dies ensa tot en apariencia ha cambiat. En programa democràtic, la projectada disolució de las Corts: somnis d'estiu que's donan ja per desvanescuts.

No en va en Maura's va quadrar. Al dir que la disolució de las Corts forá un acte de demencia, no parlà inútilment. Al indicar que si hi havia qui s'atrevis á fer unes Corts novas, el partit conservador aniria al retraiement, aquesta indicació no havia de caure sobre terreno estèril. Algú la recullirà.

Així res té d' estrany aquest diàlech, que reproduxeixen alguns periódichs, entre l' Amo Toni y un dels seus adeptes:

—Lo que sento—digué aquést—es que á lo millor del estuïheig tindré que anarme'n al districte.

—A qué?—interrompí ab estranyesa D. Antón.

—A las eleccions.

—Vénys' tranquil y no's preocupa de res!—di-gué l' Amo Toni.

El mateix Moret, ara, quan li parlan del decret de disolució, en lloc de mostrarse expansiu y animat com feya avants, gira las espallasses y escorra'l bulto.

—Es que's proposa preparar sililosament la màquina electoral pera donar al millor dia als seus enemicos una sorpresa? No es probable. En Moret té menos que ningú l' esperit de conseqüència. Ab la mateixa facilitat se ilusiona y's disolusiona, s'infla y's desinfla.

Y per altra part, pera continuar en el lloc que ocupa, quina falta li fa carregarse de mals de cap? Ab las Corts suspesas, ab las xardors mandrosas del estiu al damunt, ¡no té alguns mesos per endavant que poder dedicar al dolce far niente! ¿Y qui li respon de que las novas Corts que nombrés li sortiran més dòcils que les actuals? ¿Y qui li abona que aquell seductor programa de reformas democràticas y fins laicas y tot, hasta proposantse realisar-lo ab la major bona fe, no's tornaria á las seves mans una feble bambolla de sabó? ¿No es mil vegadas millor deixarho corre y calarse á jeure?

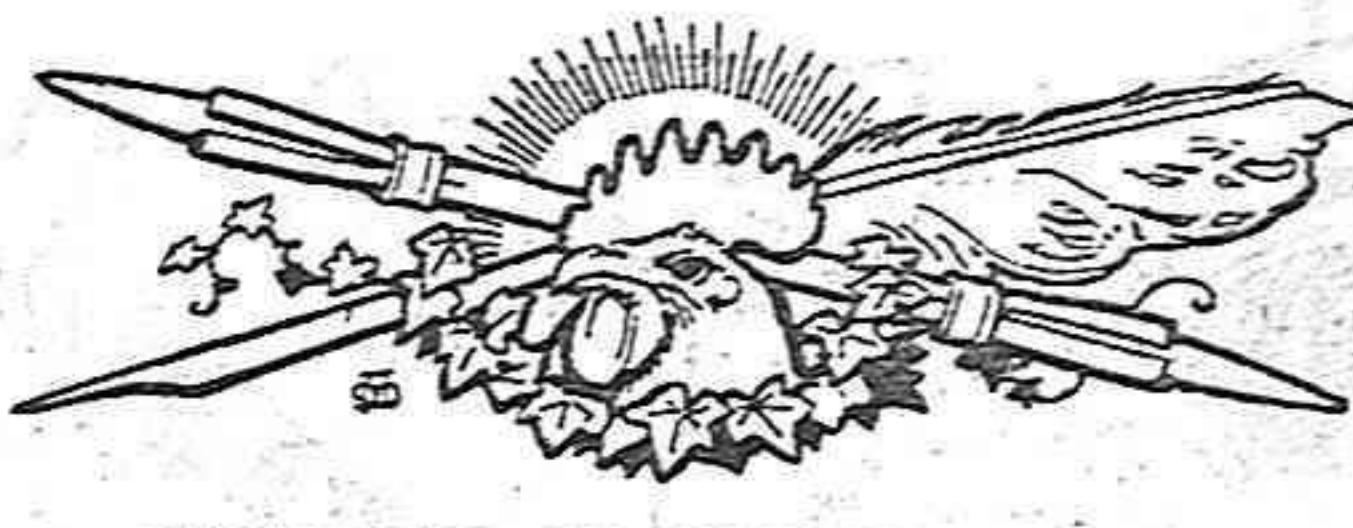
* * *

Que tot això revela la irremediable impotencia de las oligarquías monárquicas, es inadmissible. Pero no s'hi pot fer més. Es una conseqüència fatal del divorci absolut entre ls governants y l' país. Els deneny dels que governan la pobre Espanya no pot arribar més enllà, per lo que atany al cumpliment dels seus devers més rudimentaris. No son homes de govern que tinguin la més mínima noció de las seves obligacions, sino explotadors de una finca, de la qual procuran treure'n molts més fruys dels qu'ella bonament pot donar, sense pendres la pena de travallarla.

Y contra aquesta explotació iníqua, el poble espanyol hauria de protestar sense descans; el poble espanyol s' hauria d' alsar com un sol home.

PEP BULLANGA

Es impossible fer entrar á la rahó als que han adoptat una opinió exclusivament ajustada als seus interessos.—Clement XIV.

CATALUNYA EN PRO DE FIGUERAS

o serà aquesta la intenció del gobern, pero sembla que de un quant temps ensa no tingui altre propòsit que ofendre y agraviar á Catalunya. La ciutat de Figueras y ab la simpàtica ciutat la hermosa comarca ampurdanesa, protestan avuy indignades de que siguin trasladats allí els presidis de África, considerant aquesta mida de govern, no sols com una ofensa inferida á la cultura de aquella encontrada, sino també com un gran perill que á la curta ó la llarga no podrá menos de influir desfavorablement en las seves costums morigeradas.

Figueras ha reclamat primer davant del govern y no ha sigut escoltada. Las poderosas rahons aduïdas per la comissió figuerenca que passà á Madrid no han fet mella en el Sr. Moret, qui va dir que havian de acceptar la traslació allí dels presidis africans com un acte de patriotisme.

El Sr. Moret no va esmentar tan sols, qu'ell, diputat per Zaragoza, va lliurar á n' aquella ciutat de una ganga semblant, á la primera indicació dels seus electors. No'ls hi va parlar als zaragoçans com ha parlat als ampurdanesos: no'ls hi va dir que devian acceptar el presidi com una carga patriótica; bastà que li manifestessin que no volien en la heròica ciutat aquell foco de perversió moral, pera que se'n vegessin lliures.

El Sr. Moret, que això va procedir ab els zaragoçans, no té autoritat para procedir de una manera diametralment oposada ab els ampurdanesos, siguin els que's vulgan els apuros del govern: ¿Per què ha de ser la comarca ampurdanesa la víctima de las imprevisiones del Estat?

* * *

La qüestió emana de la Conferencia de Algeciras, en la qual el govern espanyol s' obligà á transformar Ceuta y Melilla en plassas comercials. Naturalment, els presidis li fan nosa, y'ls trasllada punt en blanc, ab una precipitació que no observa may quan contrau a las mateixas nacions extrangeras altra classe de obligacions benèficias al país. Aquí están sino els ferro-carrils pirenaics, ¿qué ha fet fins ara el govern pera cumplir els compromisos que té contra els a la nació francesa?

De manera que bé pot afirmarse que l' govern no té activitat sino en tot allò que's perjudica: en tot lo que's pugui afavorir se cala á jeure.

La qüestió del trasllado dels presidis té punts de semblanza ab la conducta de una mestressa de casa xixa y descupada que, vejents obligada á desembarrassar els quartos foscos de la seva habitació de trastos vells y corcats, pera sortir de compromis, els colloqués en la sala de rebre. Sala de rebre, -neta y polida, per las proverbiales virtuts dels seus fills, es l'Ampurdà: com gracias á la seva situació geogràfica es la primera que troben els estrangers al penetrar á Espanya: donchs bé, per obsequiarlos, per quedar bé ab ells, pera que formin un bon concepte de la nostra nació, lo primer que l' govern els hi vol tirar á la cara es el baf pestilent de un presidi.

Els, en vista de això, podrán dir: —Heu trasllat els presidis de África al Ampurdà? Donchs á la fi havéu donat la rahó á Dumars, que va dir: «L'Africa comensa als Pirineus.»

* * *

Prescindint del legítim interès dels ampurdanesos, el trasllado dels presidis realisat en tals condicions, implica un retrocés sensible en las prácticas de la ciencia penal. Bé ó malament s' havia començat á ensayar á Ceuta el regimen de las colonias penitenciaries, favorable á la reforma dels penats. Donchs aquest petit progrés quedará destruit transformant en presidi el castell de Sant Fernando de Figueras. Tornarem ab això al sistema inhumà de l' acumulació en locals insuficients y sense condicions, al sistema de la podridura moral y material.

Y es aquest retrocés el que oferiréns á las nacions extrangeras pera congradriarlos las simpatias del món civilisat? No presüm el Sr. Moret lo que l'món civilisat dirà quan s'adoni de això? Dirá senzillament que hem perdut el sentit de lo just y lo convenient y qu'estém estacats á una irremediable impotencia, quan ab la idea de europeïzar á l'Africa, ens dediquem á africanizar á Espanya.

Pero un se pregunta ademés: ¿Es que las Lleis substancials que tenim á Espanya se poden derogar á capricho del govern y sense el concurs de las Corts? Prescriu el Còdich Penal, vigent, que las personas condemnadas á certas penas las haurán d' extingir en els presidis de África. De manera que l'Còdich Penal imposa la subsistencia de aquests presidis pera l' extinció de determinades penas. ¿Com s'atreveix el Gobern á suprimir-los, sense la previa modificació dels articles del Còdich? En qualsevol altre país respectuós de la ley, aqueixa flagrant infracció de la Ley implicaria un cas grave de responsabilitat ministerial.

Jo fins he arribat á creure que l' govern n' infringeix un' altra de lley; pero començo per reconeixer que aqueixa infracció la comet involuntariament, per inadvertencia. Me refereixo á la espinaña Lley de Jurisdiccions. Pero si l' inadvertencia no eximirà de responsabilitat á qualsevol periodista que relisiqüés, ¿per qué se'n ha de lliurar el govern del Sr. Moret?

Posseix el Castell de Figueras un monument històric: la cámara mortuoria del insigne defensor de la immortal Girona, D. Mariano Alvarez de Castro. Allí acabá sos gloriosos dies atormentat pels enemics de la patria. Hi ha sanch espanyola que taca las parets de aquella fúnebre estancia. Donchs bé, aquest monument que fa venir frisansas patriòticas, quedarà tancat dintre de un presidi. ¿Se pot inferir una ofensa més grave á la patria y al exér-

cit? Si l' govern del Sr. Moret tira endavant el seu propòsit, haurà incorregut en els dos primers articles de la Lley de Jurisdiccions feta per ell mateix. Veus' aquí á l' aranya enredada en la seva propia trenyina. Jo l' accuso.

* * *

Mes Catalunya farà la causa de Figueras, perque ja no' s tracta de una qüestió ampurdanesa, sino de una qüestió catalana.

En la important reunió celebrada dilluns al vespre en el Saló de Cent, s' aduhiren rahons incontrovertibles que 'ns obligan á anar tots junts, y ja no sola arguments de sentiment ó de carinyo, sino de alta, altíssima conveniencia social y d' equitat.

Catalunya no té més que uns 70 individuos en els presidis de África, y en cambí prenen portarne á Figueras 2,400, que sumats als 800 que figurant en el presidi de Tarragona, representan la tercera part de la població penal que conta Espanya. Se pot tolerar aquesta desproporción, que no sembla sino buscada á posta per ofendre al poble català?

Donchs el poble català recull el guant. S'apaga l' govern que ja no' s'haurà d' entendre sols ab els ampurdanesos, sino ab Catalunya entera, estretament solidarizada. Tot agravi, tot perjudici inferit á una part de la nostra regió l' consideraré com un agravi y un perjudici afectant á la totalitat de Catalunya.

Y respondrem com es degut: aixecant l' esperit públic; inscrivant cada qüestió que se susciti en la bandera de guerra de solidaritat catalana; ampliant ab cada injusticia la plataforma electoral dels nostres candidats, y portantlas integras á las Corts, ahont exigiréns que 'ls nostres representants llueixen compacts, resolts á no cedir mai, fins á obtenir la deguda reparació.

Nosaltres no vacillem en afirmar que Catalunya no vol de cap manera qu' embruti al hermoso Ampurdà la taca dels presidis d' África; y que si avants de la reunió de las Corts el govern li posa, tant bon punt las Corts se reuneixin, el mateix govern, ó qualsevol altre que 'l succeeixi, se veurà obligat á netejarla.

P. K.

ABEN aquell album de homenatge al rey, ab motiu de la seva boda, que varen fer firmar á un gran número d' alcaldes espanyols, á rahó de 25 pessetas per firma?

Va ser una idea iluminosa, estupenda, brotada de la mollera del arcade de Madrid.

El qual ha coronat la festa destinant del fondo recaudat deu mil pessetas al seu secretari particular, á qui va encarregarli la redacció de una memoria relativa al album.

De segur que la majoria dels alcaldes pagans se quedarán ab un pam de nas; pero s' hauràn de consolar pensant qu'eixis y sols eixis es com á Espanya se fa monarquia.

No comprendem que puga haverhi en el Consistori barceloní regidors catalanistes que mirin ab mala ulls al Sr. Marqués de Mariano, en sa calitat de arca de R. O.

De qu' es queixan? De qu' es que l' Sr. Marqués la major part del temps permaneix ausent de Barcelona? Donchs jo crech que això encara l' s' hi haurà de agradar. ¿Qué més podem desitjar els partidaris de que l' poble nombrí directament als seus alcaldes, sino que l' s' que ho son de R. O. facilitin aquesta solució ab las seves ausències?

Es que els regidors catalanistes qu'eixis procedeixen els del que la vara, durant las llargues interínates, vají á caure á las mans de tinents d' arcaldes republicans? Llavoras no diguin pas que traballan per la solidaritat catalana: mes aviat fan tot lo possible per dificultarla.

Procurin, donchs, recobrar la serenitat perduda, y no olvidin que la passió ha sigut sempre una mala consellera.

De un discurs pronunciat á Bilbao per en Rodriguez Soriano:

Un periódich m' ataca per lo que vaig dir á Durango, y diu que l' s' cap de corregir la Lley del descans domical; no hi haurí que no' s' recordi de la circular del Gobernador civil recomanant als alcaldes el seu cumpliment, pero com si res.

Enclavats en un mateix carrer y á poca distància del altre tenim tres establements de confiteria. Els dos acatan la lley, tancant las portes á l' hora ordenada, mentre que l' tercer, qual propietari es un missaire y ademés ostenta el càrrec de fiscal del jutjat municipal, no s' obert el comers tot el dia, sino que despatxa la mercancía á la vista de tot el poble. Els altres dos al cert molt just, al arcald, qui'ls contesta qu' es tornaria la resposta, pero com que gat y cunill són de una mateixa pell, al cap de tres dies per boca del agutxí se'ls contesta, que segons el poble, la lley; y que per lo tant res els importava si el denunciat no la cumplia.

El Gobernador: ¿no li sembla que en plé estiu se gasta massa frescura?

En el nostre escarabat mítich se va descartar de dia en dia. Al passar la professió del Corpus per davant de la Juventut Republicana, hi havia á la entrada de dit local uns quants joves ab els que s' encarà l' escarabat, apartantse de la professió y d'ihellos que s' llevessin la gorra. Un dels hipòcritas que l' acompañaven els va tractar de cafres y pocas vergonyas.

Senyor escarabat mítich: no venim pas á dins del seu temple á dir á vosté qu' es la lley la gorra ni á tractar de cafres y pocas vergonyas á aqueixos feligresos. Ojo, al s'ixó té molta barra y més ne tenfa en aquells moments que portava la del tálam.

El diumenge passat havia de celebrar-se la professió del Corpus á la barriada de la Creu Alta com es costum tots els anys, pro fortuna, s' han acabat els quartets y la fè trullan per aquells carrers dugas parellas de la guardia civil y varem preguntar á un pagès si la professió que havian de celebrar el diumenge la havien deixada, pera celebrar-se els dies feiners, ja que la guardia civil no hi fa mas en aquests actes, y el pagès va contestar-me: —L' heu errada, minyóns, á la Creu Alta som una colònia. Els obrers som gent de pau, honrats y uba má defensats de demans á la companyia, que 'ns dogniu lo que es de ley y justicia y no obténirlo, ens hem declarat en un bon director, á n' algú no li convé y mira de ferlo comprometre, per poderlo despatxar y per s'ixó, per esterners agafar por: s'ixó som tractats, minyóns, en aquesta colònia; hauríam d' admirarlos per la nostra actitud, mes els pobres no tenim remey; demané una cosa honrada, donchs guardia civil, com si no tinguessin feina á persegir ladres y anar á las professions.

Vingui l' sentit comú y pregunti: —Si qualsevol de aquests quatre individuos hagués redactat ó colat la inscripció, se li hauria incorregut may calar-se á jeure al peu de la mateixa?

Això vol dir senzillament que la policia y

Varém quedar parats d' aquell pagés que tan bé s' explicava y desseguida varém endavinarli el geroglífich. La huelga es de pagadors de consums, la companyia l'Ajuntsment, y el director l' Alcalde. Ditsos pagessos, que son mes endavinaires! Ells ja veuen la tronada molts días avants.

VILASSAR DE MAR

El nostre batle, si bé es veritat qu' en res pot comparar-se ab el seu colega de Zalamea, en canvi, ha resultat completament exacte ab l' altre colega Borràgo.

Hasta l' present, com que l' pobre no havia sigut mes que un ninot del més-sans que exerceix de cacíf y dels fabricants que li fan coro, no 'ns havíam ocupat gaire d' ell; passava desapercebut, com sempre passan els papanatas, pero ara s' ha determinat á fer d' estadista, y això ja es altra cosa.

Fa dues ó tres setmanas va prohibir terminantament el pas de carriuatges per davant de l' Iglesia, pero com qu' es home d' ordre y no vol sentar plassa de radical, va fer excepció del mortuori, obligantli en canvi á satisfacer la multa de 5 pessetas. Aixis al menos ho va fer constar en un lletrero que va fer estampar á la paret que, com crech intítol dir, es la ricta de tothom que passa.

Tenim ganas de proposarlo per acadèmich á la primera vacant que hi hagi.

LLANSAI, 12 de juny

Vamos, que tant mateix, també s' han ben lluït aquest any les *hermanas* pera celebrar el mes del *Sagrat Cor*, al escullir unes veus tan asquerosas. Davant del altar major hi canta un coro de pellerings ab tanta mala sombra, que crèguin que fa venir mareig el sentirles.

No faltava mes que en el coro de... arrepentides s' hi haguessin agregat les patotes de las *hermanas* per acabar de arrodonir el quadra.

Ja tenen sort que ls sants que las escoltan son de fusta, que si fossin com las demés persones no creyem que tal vegada tinguessin la paciencia de sentir semblant xerinola.

VAGAS

' ha promogut á Barcelona una vaga de cotxeros.

Recordo que un dia, al pendre un carriuatge de punt, vaig preguntarli al cotxero:

— Quantas horas traballas?

Y ell me va respondre:

— Las que vol l' amo.

— Pero ¿vos donarán algún descans entre setmana?

— Sí, prou; ni entre setmana, ni entre mes, ni entre any. El que accepta un lloch en el pescant de un carriuatge ja sab lo que li toca, renunciar á la festa per tots els dies de la seva vida.

Y mentres retirava l' morral del caball, deya:

— Son més felissas y estan millor tractadas las besties que nosaltres. Els caballs tenen les seves horas de feyna y las seves-horas de rellevo. Si estan fatigats, descansan. Y si canhen malalts, no n' yulgu més d' atencions per ells. Ja 's coneix que son propietat del amo, y que si se 'n inutilisa un, n' han de comprar un' altre. En canvi á nosaltres quan no 'ls servim per qualsevol motiu, 'ns pagam ab una puntuada de peu al cul, y el puesto que deixem vacant, no falta may qui l' ocipi. ¿Veritat que la nostra situació es pitjor que la dels esclaus?

* *

En aquests dies de vaga m' he recordat molt de las queixas de aquell pobre cotxero. Perque l' únic motiu de haver declarat la vaga no es altre que ha verse decidit á reclamar una mínima part del benefici que concedeix á tots els que trballan la Lley de Descans dominical.

Prescriu aquesta Lley que als que ab motiu de certas ocupacions no puguen fer festa els diumenges, se 'ls concedeix un dia de descans á la setmana. Y això es lo que reclaman els pobres cotxeros; pero no una festa á la setmana, sino una cada mes. Ja veuen si poden ser més moderadas las seves pretensions.

Donchs hi ha qui á pesar de la justicia qu' entrayan, se nega á atendrelas y fins á escoltarlas.

Entre 'la patróns més empedenits s' hi conta'l Sr. Cassany, duenyu del *Picadero americano*. El seyyor Cassany té á càrrec seu el servei de carriuatges del Ajuntament, y ha sigut sempre objecte de tota mena de consideracions per part de la Corporació municipal. Caldrá que prenguin nota de la seva

conducta inhumana els regidors de la ciutat sense distinció, lo mateix els republicans que 'ls catalanistas. Uns y altres venen obligats á procurar que 'ls seus contractistas no vexin als trballadors... y tractantse del cumpliment de la Lley de Descans dominical, crech qu' están en el cas de imposar-lo, per deber del seu càrrec y per humanitat.

Se queixan els patrons de que 'ls obrers entaulin colectivament las seves reclamacions, negantse á reconeixer el dret que tenen á associarse, dret que per la seva part usan ells sense cap restricció en tot lo que 'ls convé.

Contra l' associació patronal cuidado que ningú s' hi atreveixi! Qualsevol acte que directa ó indirectament tendeixi á contrariaria, será considerat com una coacció.

En canvi ells se creuen autoritats pera cohibir y contrariar á l' associació obrera, garantida y amparada per la mateixa Lley que ampara y garanteix la dels patrons. Això es intolerable, y ja serà hora de que las autoritats cuideixin de intervenir en la qüestió, evitan t que una Lley feta pera que sigui igual pera tots, se converteixi en Lley del embut.

* *

Un' altra vaga: la de la fàbrica de la Granota.

Unes obreras siguieren despedidas, alegant l' encarregat per motiu la falta de feyna. Las que 's quedaren traballant tingueren una idea generosa: la de compartir ab aquells el treball y l' miserabile salari. Un rasgo de generositat y de altruisme que únicament se dona entre las nostras classes proletàries, y que 'ls burgesos, si tinguessin cor, hauríen de ser els primers en aplaudir.

Donchs alguns d' ells en lloch de aplaudirlo 'l reprobau obertament; y en lloch de facilitar-lo 'l dificultan.

Això es lo que ha succehit en la fàbrica de la Granota. L' amo davant del Gobernador ja va dirlo que hi venia bé á facilitar la generosa combinació ideada pels seus operaris. Pero l' amo no contava ab la venia del seu encarregat, un tal *Butifarra*, que 's va tancar á la banda resultant y 's va sortir ab la seva.

Perque es necessari saber qu' en aquesta classe de presidis fabrils poden més els cabos de vara que ningú. Ecls amos regularment s' acouquinan á la sola idea de que 'ls ha de faltar l' apoyo dels munyidores de las suades y de la sanch dels pobres obrers, y cedeixen á totas las seves exigencies per injustas que las considerin.

* *

Ja que las autoritats se mostran insensibles ó s' declaran impotents, es la opinió pública la que hauria de intervenir en aquesta classe de qüestions.

Preguntan en quina forma?

En primer terme afavorint ab els seus subsidis á las víctimas de aqueixas vagas, qu' entranyen per part dels patrons una flagrant injusticia.

En segon lloch abrumant ab el desprecí de tots els bons ciutadans, als que prevalguts de la seva superioritat social, deguda principalment á l' explotació del obrer, desconeixen la facultat que té l' trballador de procurar per tots els medis lícits la millora de la seva sort, y principalment de acudir al dret de associarse.

Els patrons que vexan als operaris, trepitjant els seus drets y abusant de la seva posició ventajosa constitueixen un verdader perill social. Mes que fabricants de gèneros, son elaboradors de desesperacions proletàries.

DEMOS

PEDREGADA

¡Aleluya, caballers!
Barcelona s' ha salvao.
¡Per si ha tornat de Madrid
el marqués de Marianao!

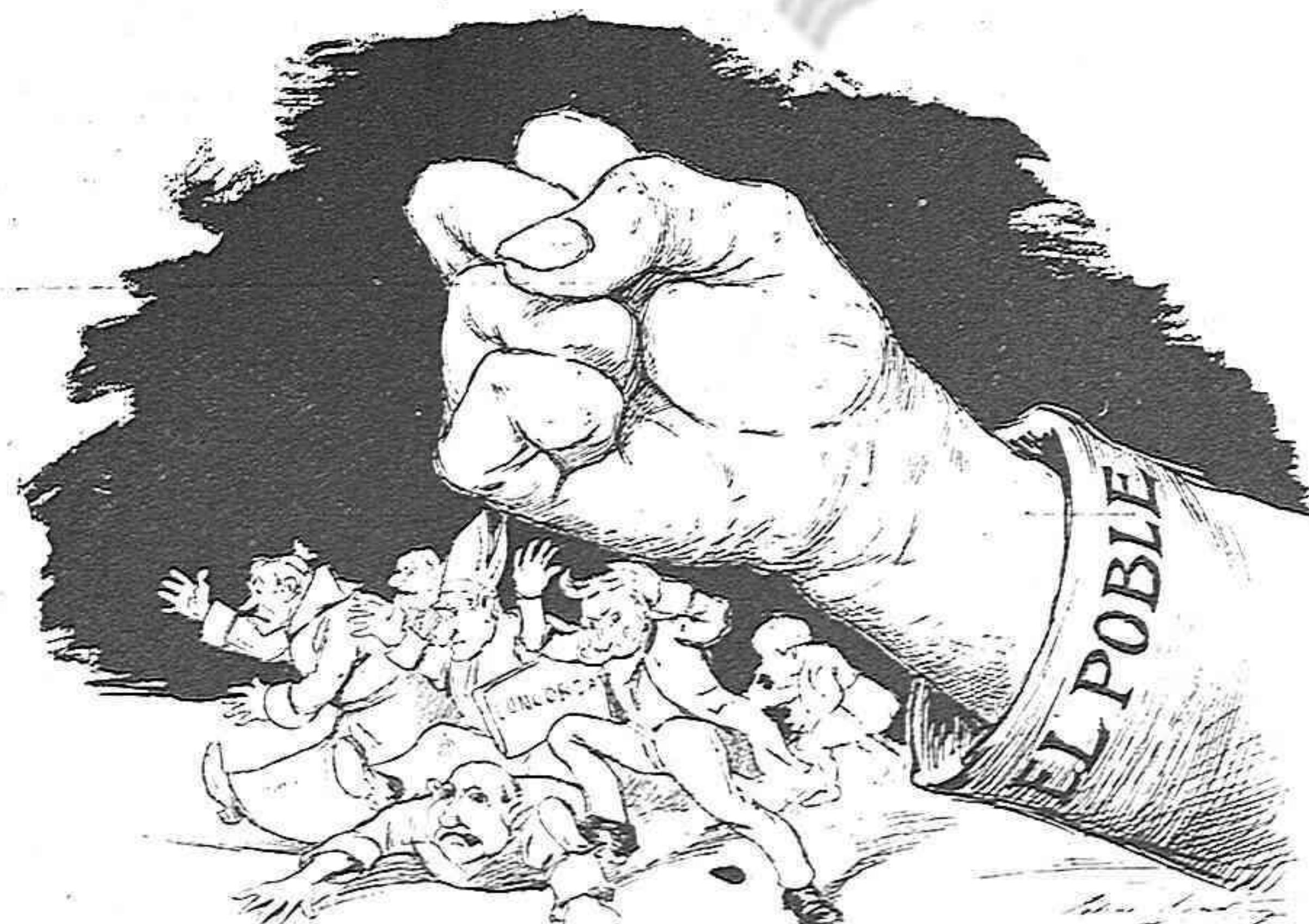
¡Y cómo torna!... Mil qüestions,
que anys h' estan donant voltas,
ell las porta dintre un sach,
totas llistas y resoltas.

L' empréstit reformador,
el nou plan de clavegueres,
un trasto per recullir
la pols de las carreteras;

La reducció dels Consums,
un cubell per fer bugada,
el permís per enllestar
l' aqueducto de Moncada;

Un bon surtit d' expressions,

La única solució

Un cop y ben pegat.

cent promeses estartissas y un sistèms per il·ligar els gossos ab llançons. ¡Ves si n' es de ventajós un batle així, tan temporal! Tot això ho hem d' agrair al marqués de Marianao!

Al Teatre Centralista van ars á posar en escena un' obra que no se sab si serà drama ó comèdia.

L' únic que 's pot afirmar en forma ja casi certa, es que hi han colabrat els Srs. Melilla y Ceuta.

El títol diu que ha de ser: «El presiri de Figueras ó uns governants desdixits que no saben lo que 's pescan.»

L' arreglo del Concordat (aquesta volta no es bromà) ha comensat á entauar-se entre don Segis y Roma. Díu que la negociació porta una marxa molt llista: don Segis escriu al Papa y 'l Papa... no li contesta.

Partidas á aumentar, renglons á protegi, aranzels per allà, tarifas per aquí...

Això de bo ho serà, pero, deixeu-me dir: ¿Quin dia hem de baixar els preus del pi y del vi?

Sembla que per pagà un deute que á la quènta l' amohnava, el Gobern fa un nou empréstit de doscents milions de llaunes.

De modo que, en realitat, lo que fa es tocar la flauta: tapa un forat y al moment corre á destaparne un altre.

—¿Qué busqueu, fanal en mà y ab tan extraña afició?

— Busquéüm el famós decret de disolució.

L' endemà, á la mateixa hora:
—Dura encare la funció?
—Dura, y que 'n tenim per rato.
—¿No l' heu trobat?

—No.

Com més va més s' acentúan els rumors de que en Moret y certs republicans tebis van é combinat un pastel.

Passarse á la monarqua, de cop no ho gosan á fer, pero ¿darrí 'l seu apoyo? No hi ha cap inconvenient.

— Braus farsants!... Rahó tenia aquell vell aragonès:

— Eso demuestra la classe de demòcrates que seis.

Un feix de pítillos, un caixó ab tuls, setanta maletas, quaranta baguls; deu armes de cassa d' origen anglès, un vocabulari espanyol-francès, vint criats en fila tots ella gorra en mà. Això es que algú marxa... ¿Qui deurà marxa?

El senyor del automòbil (fa un moment ho hem sapigut) segueix sens cap novedat en su importante salut.

C. GUIMÀ

Una idea

É!... ¿Es á dir, que, á pesar de lo malament que van las cosas, també aquest any voleu fer festa major?

El Mingo va mirarme ab ulls plens d' estranyesa.

— Es clar que sí!... ¿Per qué no 'n hem de fer? No faltaria

més sinó que, després de lo malhumorats que ja es tem, encare agravissim la nostra tristor renunciant á la única veritable festa que en dotze mesos te-nim.

Aquella era la rahó que tots els pagesos me donavan. ¿Llágrimas sobre dol? De cap manera. Ja que tot l' any no feyan més que patir y renegar, durant aquells vuit dies volien divertirse.

Era donchs arrabida la ocaçió de demostrar la falsat del seu rahonament y evidenciar las desastro-sas conseqüències que d' ell se derivaven.

— Pobre Mingo! —vaig dir-li: — Fas, y dispensam la comparació, com els animals assedegats. Trobas ayuga, y 't posas á beure, sense pensar en els mals que la satisfacció d' aquell gust ha de portarte.

— No ho creui. Més malament que ara no hi es-taré pas després de las festas.

— Esculta: ¿quina es, ai tu entendre, la causa de totas las vostra desditxas?

— Quina ha de ser! El gobern, que en lloch de protegirnos, no fa més que explotarnos, exclarinos la sanch y matarnos á copia d' impostos, sellos, re-càrrecs, cédulas y què sé jo quantas coses més.

— Per què no li diheu al gobern això? ¿Per què no li comunicueu els vostra agravis, els numerosos motius de queixa que contra ell teniu?

— Ja ho fem, pero ni més ens escolta. Tot se redueix á dirnos que sí, que ja, que bueno, que mirarà d' estudiar l' assumptu... Y la major part de las vegades, al cap de quinze dies ens contesta, au-mentantos brutalment la contribució ó clavantnos entre cap y coll un nou pago del qual may n' heviem sentit parlar.

— Y ¿per què 't sembla que ho fa això el gobern?

— Perque es un malas entranyas.

— T' equivocas, Mingo. Las entranyas del gobern serán tot lo dolentas que tú vulgis, pero hem de confessar que, quan després de rebre el vostre memoria de queixaus us surt ab un augment en els pa-gos, procedeix ab verdadera lògica.

— Home, gràcies! Creuig que aquesta lògica no la sé veure per cap cantó.

— Perque no miras bé ó tens trenyinas als ulls. Escolta y medita. Quan el gobern acaba de sentir las vostra lamentacions, se queda una mica indecis, y al veureus tan tristos, tan affigits, pensa: ¿Potser si que serà veritat lo que aquests pobres diables m' explican?

— Y ben net que ho es!

— Esperàt Potser si que serà veritat, diu. Pero quan al cap de quinze dies arriba la festa major y ven la frescura ab que tireu la casa per la finestra y llenseu els diners á cabassos, deixant esparrada á tota la comarca ab el mérit de las orquestas que contracteu, els vestits que las vostra fillas estrenan, el luxo ab que adorneu las sales de ball... el gobern us té llavors per embusteros y en lloch de compadi-vos, pensa: ¡Mireu els farsants com feyan el pobre per no afuixar la moscal... Ja 'ls pentinaré. Y en efecte us pentina, apretant una mica més els cargols de la recaudació.

El Mingo, impressionat per las mevas paraules, va quedarse un moment pensatiu.

— Potser si que té rahó —va dirme, després d' una paua: — pero ¿qué vol que fem, doncs? ¿Hem d' estar-nos aquí encufunrats tota la vida, sense un goig, sense una expansió, sense una nota alegre que rompi la monotonia diaria?

— Lo que hauríam de fer es ser homes, elevar el vostre esperit y aprofitar las energies que 's días de la festa major malgasteu tantament, empleantlas en la obra, encare no comensada, de la vostra regeneració.

— ¿Cóm podém ferho això que diu?

— Cóm? Concentrantvos en vosaltres mateixos y formant el propòsit de no divertirvos, mentres l' obstacle que s' oposa á la vostra ditxa, aquest gobern, causa de totes las vostra desgracias, no sigui escombrat.

— Pero ¿vol dir qu' es possible això?

— Res hi ha impossible per un poble que ha adoptat la ferma resolució de ser lliure y felis, sempre que aquesta resolució l' hagi presa de veras. ¿Quàntas poblacions hi ha en aquest plà?

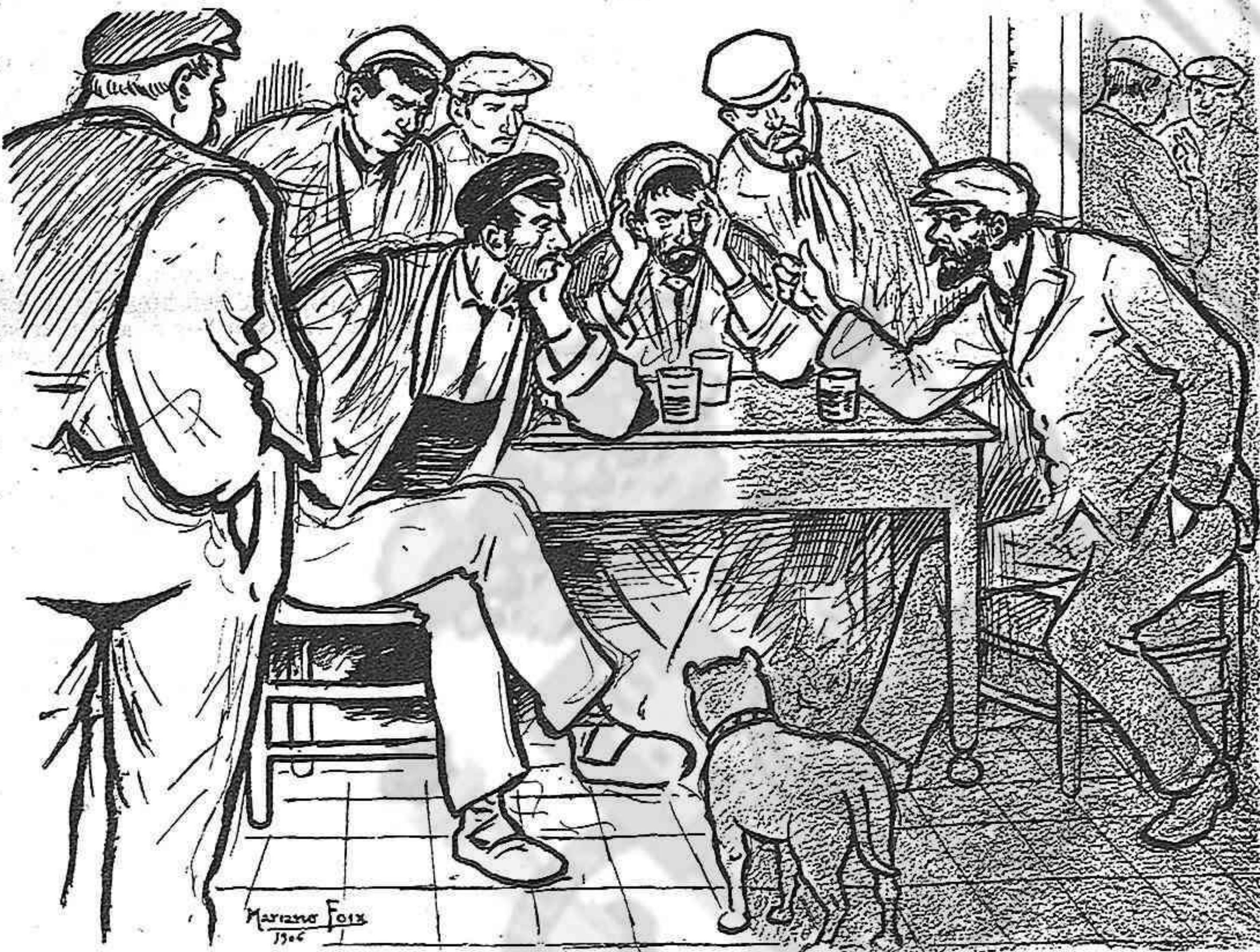
— Vint. — Donchs imaginat que totes aquestes localitats se juramentan y diuen: ¡Prou festas, prou diversions, prou tarat-la! Coloquemnos davant del gobern en actitud de resistència

Consell d' un práctich

—Vos fareu lo que voldreu; però jo, en una embarcació que fes aigua, no m' hi ficaria.

Lògica

—La rahó es ben convincent. ¿El Gobern va en contra de la Solidaritat? Donchs, se-
ñyal que la Solidaritat es bona.

Ja que no es possible pagar al govern en monedes, que cobri en monas.

El nou candidat al generalat dels jesuïtas se diu Abel, y deu semblar-se tant al innocent fill de Adam com un ou á una castanya.

Dihem això perquè, segons asseguran, afavoreix l'èxit del seu nombrament la circumstància de ser molt influent en la Cort austriaca, posseint els més intims secrets de la mateixa, y en especial els referents á la tràgica mort del arxiduch hereu Rodolf.

Ab tots aquests enredos ja se'n poden teixir de terenyinas, y ab totes aquestes terenyinas ja se n'hi poden agafar de aranyas.

Els jesuïtas ho fan sempre així: el mando suprem el confereixen á l'aranya negra més grossa.

El Sr. Pons (D. Alejandro María) á fi de ferse ben veure dels electors del districte de Castelltersol, s'ha volgut gratar el barnís de clerical, renunciant á la presidència del Comitè de Molestia social.

Aquesta maniobra jesuïtica pertany al gènero manso.

Fassi lo que vulgui aquest fill predilecte de la santa reacció, de una hora lluny put a encens y à cremallot de llantia.

Y aquestes farums, avuy dia, no son admesas en lloch, ni en el districte de Castelltersol.

En Moret ha dit que necessita unes noves Corts pera ser ab tot desahogo el Waldeck Rousseau espanyol.

Un Waldeck Rousseau sevillano.

Quan se posi en circulació no hi haurá més que un recurs: fer ab ell lo que fan els adroguers de bona fé ab els duros falsos: clavarlo al taulell.

Cassat al vol:

—Per forsa en Moret ha de ser un dels homes més richs d'Espanya.

—Per què?

Per l'afició que té á prometre y no cumplir, y ja ho diu l'adagi: «El prometre, no fa pobre.»

Uns electors vigatans han publicat un comunicat en diversos periódics fent avinent qu'en las últimas eleccions de Diputats á Corts varen fer certs gastos per encàrrec y á compte del Sr. Huelin, sense que fins ara hajan pogut veure reintegrats á pesar de les multiplicades gestions realitzadas al efecte.

Dinhen que'l Sr. Huelin els ha fet passar ab romansos, per lo que al últim no han tingut més remey que decidir-se á acudir als Tribunals de justicia.

Enterats... y que serveix d'escarmant.

Perque las borratxeras d'entusiasme electoral solen durar menos que las borratxeras de ví.

La ciutat de Igualada, de algún temps ensé, va essent víctima de las trapacerías del cacicat Godó. Un cacicat que té tres caps y tres arrels, y un sol cos y una direcció túnica. Un Godó qu'es sempre Diputat á Corts, un altre Godó qu'es de tant en tant Diputat provincial, y un altre, en fi, qu'empunya la vara de arcalde de R. O.

Ab aquesta trinitat en el candelero, no hi ha á Igualada ordre, ni pau, ni tranquilitat possibles.

L'Ajuntament, compost en sa inmensa majoria de republicans y catalanistas, veu dificultada contínuament la seva gestió moralisadora y progressiva.

Personas de seny se veuen encausadas per atribuirse'l conceptes que no varen emetre en determinades conferencies.

La sanya y l'arbitrarietat están á la ordre del dia y fan estragos, excitant la irritació dels igualadins. Prepárinse aquests pera resistir tantas tropelias. Y no cessin fins que puguin dir cantant victoria:—El cacicat igualadí se godó.

Una idea molt justa, exposada dilluns al vespre al Saló de Cent, al combatre'l projecte del govern de portar els presidirs de África á Figueras:

—Es molt singular que'l govern s'empenyi á portar á Catalunya la tercera part de la població penal d'Espanya. De això'n resulta que mentres Catalunya exporta á Espanya els productes del seu treball honrat, el govern no importa á Catalunya sino els seus presidiaris.

Podrian completar aquesta observació ab un'altra. Catalunya es una de las regions més consumidoras de tabaco. Y á pesar de tot l'Arrendatari no té á Catalunya una sola fàbrica de aquest article.

Així vol dir senzillament que totes las cargas son bonas pera Catalunya, y totes las gangas pera las restants regions.

—Es així com se fa patria?

Els frares Camilos, establets en un edifici del Baix de Sant Pere, se proposan obtenir no sé quina ganga del Ajuntament. Y al objecte de conseguirla—ells que, segons diuen, fan vot de pobresa—reuniren una certa cantitat de bitlets de banch y, tancats dintre de un sobre, els enviaran al regidor republíc Sr. Batlle.

El qual regidor, acompañat del arcalde de barri, els hi anà á tornar aquesta suma, prenent acta així de que tractavan de cometre ab ell un acte de soborn, qu'es un verdader delicto.

L'Ajuntament ha entregat la qüestió als Tribunals de Justicia.

Aquí tenen pintats de má mestra á n' aquests sants varóns.

No contents ab dedicarse á la tasca productiva de ajudar á ben morir, pretenian emplear ab el Sr. Batlle la no menos utilitaria de dedicarse á ben viure.

Pero aquesta vegada la cosa els hi ha sortit un poquit desigual. Y si á Espanya hi ha justicia, sabrà al últim els Camilos lo qu'ls hi costa aquest camelo.

Desde'l Vaticá sembla que's donarán instruccions al clero francés en el sentit de que's coloqui en actitud hostil á la República.

Així es predicar senzillament la guerra civil religiosa.

Ben mirat, millor que millor; perque las situacions desembrassadas convenen sempre més que las equivocas.

Si el clero, stenentse á las instruccions del Vaticá, s'arremanga las mànegas pera combatre á la República, el govern francés li alegrá la sotana pera donarli la gran surra del sige. Del sige xx. Y així té sempre una ventatja: la de ser extraordinariament divertit.

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA — Ca-ta-ri-na.
2. ANAGRAMA.—Sorra—Rosa—Arrós.
3. GEBOGLÍFIC.—Un casat de nou.

Han endavantat totes ó parts de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: Sisquet del Perche, Josepet de Poboleda, Carles de Laviola, Salvador Delmont, El compte de la Vérola, Tres calandris de Masnou, Un Brincayre y Pau de las Calsas curta.

XARADA

La meva esposa Total
(ja fa molt temps d' aquest cas)
deixantme ab un pam de nas
va fugí ab un oficial.

Pero avans de tot aixó
se m' dugué l' que tenia;
mes si la trobo algun dia
la dos-hú sens compassió.

El càstich que li dareí,
si l' arribó á arreplegar,
es un xich mes dur iés clar!
pero així me venjaré.

La gran sort que va tenir
es que jo no estava tres.
¡Ah! no hauria tocat res
de no trobarme jo així.

De flera te las entranyas
tal dona, puig del recó
del meu bonich menjadó
va penjarhi... dotze banyas.

R. DE M. ESCRIU

TARGETA

ROSA GIL

Formar ab aquestes lletras degudament combinadas el títol de un celebrat drama.

PAU DE LAS CALSAS CUETAS

LOGOGRIFO NUMÉRIC

1	2	3	4	5	6	7	8
4	5	6	3	5	4	8	—Classe de botiga.
4	5	6	6	8	3	—Nom de dona.	
4	5	6	6	8	8	—A totas parts n'hi ha.	
6	7	5	6	8	—En las montanyas.		
4	7	6	8	—Temps de verb.			
6	2	3	—Extranjer.				
4	5	—Beguda.					
2	—Vocal.						

E. ORDANYÀ B.

CONVERSA

—¿Cóm te trobas avuy, Ernesto?
—Fatal; el dinar se m' ha posat malament; he probat de menjar una mica de...

—¿Qué?...

—Búscalo, que entre 'ls dos ho hem dit.

EUDALT SALA

GEROGLÍFICH

X

VIK

R

I I

LII

BETLEM

P

MERCÉ

MUSTELA DE SAGRISTIA

Caballers: Josepet de Poboleda, El compte de la Vérola, Joseph Vicens, Sebastià Bosch, y Sexman: No anirà res.

Caballers: Salvador Delmont, Joan Vallès, F. Arnau, J. Faiges Canals, Rosendo Piñol, Tres calandris de Masnou, Miquel Roca y Pau de las Calsas curta: Anirà poch ó molt.

Caballer: R. Pamonicas: Es possible que s'aprofiti.—Mariano Espert de Vista: No hi ha estat gayreafortunat.

—Pere Castells y Zanotti: Messa infantil tot això.—La María y el Pepe: Han fet un vers molt magret.—Joseph Barnús Canis: Es incorrecte á tot serio.—Manel Noél: Va bastant bé.—Xurrueta de la Rectoria: Es á dir que el cor se li desespera... Bé, home!—Pere Martí Malaplat: No li trobém la gracia.—Joan B. Surribas: Rebut, y gracies.—J. A., E. P., S. S. E., y Un suscriptor: No ns es possible insertar las cartas que ns envian, per distints motius.

ATENCIÓ

Dissapte, dia 7 de Juliol

LA CAMPANA
DE GRACIA

publicarà un interessant número

EXTRAORDINARI

consagrat als assumptos d' actualitat

8 pàginas = 10 céntims

EL VINENT DISSAPTE, DIA 7 DE JULIOL

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch Lorilleux y C°